

บทที่ 7

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผล

5.1.1 ลักษณะทางกลศาสตร์ของผู้บอกภาษาทั้งสามกลุ่ม

จากการศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของสระเดี่ยวเสียงยาวของคนอีสาน ประสพการณ์สูง คนอีสานประสพการณ์ต่ำ และคนกรุงเทพฯ จำนวนทั้งสิ้น 30 คน พบว่า มีลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงสระที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มดังนี้

1) กลุ่มคนอีสานที่มีประสพการณ์ทางภาษาไทยกรุงเทพฯสูง เสียงสระ /a:/ มีระดับลิ้นที่ต่ำที่สุดในกลุ่มสระต่ำ และเสียงสระ /o:/ มีตำแหน่งลิ้นที่ไปข้างหลังมากที่สุดในกลุ่มสระหลัง เสียงสระที่มีค่าระยะเวลามากที่สุดคือ /æ:/ ส่วนเสียงสระที่มีค่าระยเวลาน้อยที่สุดคือ /ɯ:/

2) กลุ่มคนอีสานที่มีประสพการณ์ทางภาษาไทยกรุงเทพฯต่ำ เสียงสระ /a:/ มีระดับลิ้นที่ต่ำที่สุดในกลุ่มสระต่ำ และเสียงสระ /o:/ มีตำแหน่งลิ้นที่ไปข้างหน้ามากที่สุดในกลุ่มสระหลัง เสียงสระที่มีค่าระยะเวลามากที่สุดคือ /a:/ ส่วนสระที่มีค่าระยเวลาน้อยที่สุดคือ /ɯ:/

3) กลุ่มคนกรุงเทพฯ เสียงสระ /a:/ มีระดับลิ้นที่ต่ำที่สุดในกลุ่มสระต่ำ และเสียงสระ /o:/ มีตำแหน่งลิ้นที่ไปข้างหน้ามากที่สุดในกลุ่มสระหลัง เสียงสระที่มีค่าระยะเวลามากที่สุดคือ /a:/ ส่วนสระที่มีค่า ระยเวลาน้อยที่สุดคือ /ɯ:/

5.1.2 การเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของสระเดี่ยวเสียงยาวในการพูดภาษาไทยกรุงเทพฯของคนอีสานทั้งสองกลุ่ม

จากการเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของสระเดี่ยวเสียงยาวของคนอีสานที่มีประสพการณ์ทางภาษาไทยกรุงเทพฯสูงกับคนอีสานที่มีประสพการณ์ทางภาษาไทยกรุงเทพฯต่ำพบว่า มีความแตกต่างของลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงสระ ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยของความถี่คำท่อนที่ 1 ของคนอีสานประสบการณ์สูงมีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของความถี่คำท่อนที่ 1 ของคนอีสานประสบการณ์ต่ำ ยกเว้นเสียงสระ /i:/ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เสียงสระของคนอีสานประสบการณ์ต่ำสูงกว่าเสียงสระของคนอีสานประสบการณ์สูง และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความถี่คำท่อนที่ 1 ของเสียงสระของคนทั้งสองกลุ่มแล้ว มีเพียงเสียงสระ /a:/ และ /o:/ เท่านั้น ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความถี่คำท่อนที่ 2 ของเสียงสระแล้ว มีเพียงเสียงสระ /u:/ และ /o:/ เท่านั้นที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้นเสียงสระที่จะใช้บ่งบอกความแตกต่างของคนอีสานทั้งสองกลุ่มได้ดีที่สุดคือคือเสียงสระ /o:/

2) ระยะเวลาในการเปล่งเสียงสระของคนอีสานประสบการณ์สูงมีค่าสูงกว่าระยะเวลาในการเปล่งเสียงสระของคนอีสานประสบการณ์ต่ำ ยกเว้น เสียงสระ /ɯ:/ ที่มีค่าใกล้เคียงกันมาก เสียงสระที่มีความแตกต่างของค่าระยะเวลามากที่สุดคือเสียงสระ /ɛ:/ มีความแตกต่างระหว่างคนอีสานที่มีประสบการณ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเพียงเสียงเดียว

5.1.3 การเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของสระของคนทั้งสามกลุ่ม

จากการเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของสระเดี่ยวเสียงยาวของคนกรุงเทพฯ คนอีสานที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยกรุงเทพฯสูงและคนอีสานที่มีประสบการณ์ทางภาษาไทยกรุงเทพฯต่ำ พบว่า มีความแตกต่างของลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงสระดังนี้

1) คนกรุงเทพฯมีเสียงสระ /i:/ /e:/ /ɛ:/ /ɯ:/ /ɤ:/ /a:/ และ /o:/ สูงกว่าคนอีสานประสบการณ์ต่ำและคนอีสานประสบการณ์สูงตามลำดับ คนอีสานประสบการณ์ต่ำมีเสียงสระ/o:/ สูงกว่าคนกรุงเทพฯและคนอีสานประสบการณ์สูงตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความถี่คำท่อนที่ 1 ของเสียงสระของคนทั้งสามกลุ่มแล้ว มีเพียงเสียงสระ /ɯ:/ /a:/ และ /o:/ เท่านั้น ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เสียงสระของคนกรุงเทพฯที่มีความแตกต่างจากเสียงสระของคนอีสานมากที่สุด คือ /a:/ โดยเสียงสระของคนกรุงเทพฯจะสูงกว่าคนอีสาน และ เสียงสระ /o:/ ของคนอีสานจะไปข้างหลังมากกว่าคนกรุงเทพฯ และเมื่อ

พิจารณาพื้นที่สระของคนทั้งสามกลุ่มแล้วพบว่า สระของคนอีสานที่มีประสิทธิภาพภาษาไทยกรุงเทพฯสูงมีการกระจายใกล้เคียงกับคนกรุงเทพฯ

2) ระยะเวลาในการเปล่งเสียงสระของคนกรุงเทพฯมีค่าสูงกว่า ระยะเวลาในการเปล่งเสียงสระของคนอีสานประสิทธิภาพสูงคนอีสานประสิทธิภาพต่ำตามลำดับเสียงสระของคนกรุงเทพฯและคนอีสานที่มีความแตกต่างของค่าระยะเวลามากที่สุดคือเสียงสระ /a:/ ส่วนค่าระยะเวลาของเสียงสระของคนทั้งสามกลุ่มมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 7 เสียง เสียงที่แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญคือเสียงสระ /i:/ และ /o:/

7.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยในเรื่องประสิทธิภาพภาษากับลักษณะทางกลศาสตร์ของสระเดี่ยวเสียงคั่งที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่า

1) ค่าเฉลี่ยของความถี่กำทอนที่ 1 ซึ่งจะแสดงถึงระดับลิ้นในการเปล่งเสียงสระของคนทั้งสามกลุ่มมีความแตกต่างกัน โดยคนกรุงเทพฯมีสระที่สูงที่สุด รองลงมาคือคนอีสานที่มีประสิทธิภาพภาษาไทยกรุงเทพฯต่ำ ส่วนคนอีสานที่มีประสิทธิภาพภาษาไทยกรุงเทพฯสูงมีเสียงสระต่ำที่สุด และในทางสถิติ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีเพียงสระ /ɯ:/ /a:/ และ /o:/ เท่านั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจจะเป็นผลมาจากการสุ่มตัวอย่างเลือกผู้บอกภาษาคคนอีสานยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ครอบคลุมทั่วถึงประชากรคนอีสาน ทำให้มีความแตกต่างภายในกลุ่มมาก ส่วนคนกรุงเทพฯได้ผู้บอกภาษาที่มีความแตกต่างภายในกลุ่มน้อย เนื่องจากเป็นคนในสายงานอาชีพเดียวกัน การกระจายของค่าเชิงกลศาสตร์ของเสียงสระจึงไม่มากเท่ากับกลุ่มคนอีสานที่พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ ในส่วนของการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าความถี่กำทอนที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งหน้า/หลังของลิ้นในการเปล่งเสียงสระของคนทั้งสามกลุ่มไม่ต่างกัน นอกจากนี้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าระยะเวลาชี้ให้เห็นว่า มีความแตกต่างของค่าระยะเวลาระหว่างคนทั้งสามกลุ่ม ดังนั้น ลักษณะทางกลศาสตร์ที่ใช้บ่งบอกความแตกต่างของเสียงสระของคนกรุงเทพฯกับคนอีสานที่มีประสิทธิภาพภาษาไทยกรุงเทพฯต่างกันนั้น ค่าระยะเวลาหรือความสั้นยาวของเสียงสระจะจำแนกความแตกต่างได้ดีกว่าค่าความถี่กำทอน โดยคนปกติจะได้ยิน

ความแตกต่างของความสั้นยาวมากกว่าได้ยินคุณสมบัติของสระที่ต่างกันเล็กน้อย และถึงแม้ได้ยินความแตกต่างแต่ก็มักจะไม่ว่าความแตกต่างนั้นคืออะไร

2) การที่นำค่าเฉลี่ยของค่าเชิงกลศาสตร์ของสระในกลุ่มที่มีประสบการณ์ทางภาษาแตกต่างกันโดยไม่สามารถนำค่าการกระจายเชิงประสบการณ์มาเป็นตัวแปรร่วมทำให้การทดสอบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเป็นปัญหาของการวิจัยนี้

3) การที่ค่าระยะเวลาในการเปล่งเสียงสระ /๗:/ ของคนอีสานทั้งสองกลุ่มมีค่าใกล้เคียงกันมากนั้น อาจเป็นผลมาจากการที่เสียงสระ /๗:/ นี้มีปรากฏอยู่ในคำไทยอีสานจำนวนน้อยมาก ซึ่งผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษารายละเอียดในเรื่องนี้ เมื่อมีการพูดภาษาไทยกรุงเทพฯ จึงมีการยืมทั้งคำและเสียงของภาษาไทยกรุงเทพฯด้วย ไม่ว่าจะมีความประสบการณ์ภาษาไทยกรุงเทพฯมากน้อยเพียงใด

4) จากการพิจารณาพื้นที่สระของผู้พูดทั้งสามกลุ่ม สรุปได้ว่าสระของคนกรุงเทพฯมีการกระจายน้อยที่สุด ส่วนคนอีสานที่มีประสบการณ์ทางภาษาคำมีการกระจายของสระมากที่สุด นอกจากนี้พื้นที่สระยังแสดงให้เห็นอีกว่า กราฟที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า F1 กับ F2 (ดูภาพที่ 6.1) จะแสดงถึงลักษณะทางสรีรศาสตร์ของเสียงสระในภาษาไทยได้ดีกว่ากราฟที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า F2-F1 กับค่า F1 (ดูภาพที่ 6.11) ตามแนวคิดของ Ladefoged (1975)

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างควรมีการคัดเลือกอย่างครอบคลุมและทั่วถึง หรืออาจใช้กลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดอื่น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบเสียงของผู้หญิงว่ามีความแตกต่างของลักษณะทางกลศาสตร์หรือไม่ อย่างไร
3. ศึกษาในกรณีของคนจากภาคอื่น เช่น ภาคเหนือ หรือ ภาคใต้ ที่พูดภาษาไทยกรุงเทพฯว่ามีลักษณะทางกลศาสตร์แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร